

FIȘA DISCIPLINEI
Anul universitar 2016-2017

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
1.2. Facultatea	FACULTATEA DE ISTORIE ȘI FILOLOGIE
1.3. Departamentul	DEPARTAMENTUL DE ISTORIE, ARHEOLOGIE ȘI MUZEOLOGIE
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Masterat
1.6. Programul de studii	CERCETAREA ARHEOLOGICĂ INTERDISCIPLINARĂ

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	INTRODUCERE IN ARHEOLOGIE		2.2. Cod disciplină	MCA 1101	
2.3. Titularul activității de curs	Conf. Dr. Mihai Gligor				
2.4. Titularul activității de seminar	Lect. Dr. Călin Anghel				
2.5. Anul de studiu	I	2.6. Semestrul	I	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E
				2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)	O

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					38
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat					8
Examinări					2
Alte activități					

3.7 Total ore studiu individual	108
3.8 Total ore din planul de învățământ	42
3.9 Total ore pe semestru	150
3.10 Numărul de credite	6

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală, hărți, laptop, videoproiector, PPT
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	Sală, laboratoare de specialitate, laptop, videoproiector, PPT

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Descoperirea și utilizarea resurselor bibliografice specifice specializării. C2. Realizarea unui discurs istoriografic coerent, cu finalitate științifică. C3. Participarea la proiecte de cercetare în cadrul specializării. C4. Studiul și cercetarea interdisciplinară, utilizarea
Competențe transversale	CT1. Asumarea unor norme etice în preluarea și utilizarea informației de orice natură. CT2. Utilizarea computerului și a resurselor informaționale de pe internet. CT3. Comunicarea în procesul de studiu și cercetare, inclusiv în una sau două limbi de circulație internațională.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Înșușirea de competențe privind: studierea interdisciplinară a principalelor meșteșuguri preistorice, precum și a tehnicilor constructive
7.2 Obiectivele specifice	Înșușirea de competențe privind: aprofundarea procesului apariției specializărilor la comunitățile preistorice; identificarea și valorificarea dovezilor arheologice care pot oferi perspective noi de cercetare referitor la temele dezbătute în cadrul cursului.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
C1. Meșteșugurile în preistorie. Aspecte metodologice 1.1. Dovezi arheologice 1.2. Stadiul cercetărilor	Expunere, conversație, PPT	2
C2. Surse de procurare a materiilor prime în preistorie. Prospectorii 2.1. Depozitele de lut. Argilele preistorice 2.2. Depozite sedimentare. Tipuri de roci 2.3. Minereul cuprifera și minereurile feroase. Tehnici extractive	Expunere, conversație, PPT	2
C3. Olăritul. Manufacturarea și ornamentarea ceramicii preistorice 3.1. Surse de materii prime 3.2. Tehnici și metode de confecționare a ceramicii 3.3. Tehnici și motive ornamentale	Expunere, conversație, PPT	2
C4. Olăritul. Arderea ceramicii preistorice 4.1. Instalații de ardere. Tipologie. Dovezi arheologice 4.2. Tehnici constructive	Expunere, conversație, PPT	2
C5. Olăritul. Arheologie experimentală 5.1. Reconstituirea „lanțului operator” 5.2. Confecționarea și decorarea ceramicii 5.3. Instalații de ardere	Expunere, conversație, PPT	2
C6. Utilajul/industria litică 6.1. Surse de materii prime 6.2. Tehnici de confecționare 6.3. Tipologie și funcționalitate	Expunere, conversație, PPT	2
C7. IMDA (Industria materiilor dure animale) 7.1. Surse de materii prime 7.2. Tehnici de confecționare 7.3. Tipologie și funcționalitate	Expunere, conversație, PPT	2
C8. Torsul și țesutul. Textilele în preistorie 8.1. Surse de materii prime 8.2. Tehnici de confecționare a textilelor preistorice	Expunere, conversație, PPT	2

8.3. Războiul de țesut preistoric. Evidențe arheologice. Analogii etnografice		
C9 Conchiliologia în cercetarea arheologică 9.1. Spondylus Gaederopus 9.2. Origine. Ateliere de prelucrare 9.3. Podoabe-bunuri de prestigiu	Expunere, conversație, PPT	2
C10. Arhitectura preistorică 10.1. Tipuri de locuințe preistorice 10.2. Tehnici constructive 10.3. Dovezi și contexte arheologice	Expunere, conversație, PPT	2
C11. Arhitectura preistorică. Sistemele de fortificație 11.1. Arheologie experimentală 11.2. Parcurile arheologice 11.3. Tipuri de locuințe și sisteme de fortificație preistorice. Materiale și soluții tehnice de construcție.	Expunere, conversație, PPT	2
C12. Epoca metalelor. Metalurgia cuprului 12.1. Utilizarea primelor metale. Paleometalurgia 12.2. Orientul. „Revoluția metalurgică”. Tehnici de confecționare 12.3. Epoca cuprului. Civilizația tell-urilor	Expunere, conversație, PPT	2
C13. Epoca metalelor. Metalurgia bronzului și a fierului 13.1. Dovezi și contexte arheologice 13.2. Ateliere și tehnici de producere a pieselor din bronz și fier	Expunere, conversație, PPT	2
C14. Comerțul și constituirea rețelelor de schimb 14.1. Dovezi ale practicării schimburilor în preistorie 14.2. „Importurile” și importanța lor	Expunere, conversație, PPT	2

Bibliografie

- Alaiba, R. (2007): *Complexul cultural Cucuteni-Tripolie. Meșteșugul olăritului*, Iași, Editura Junimea.
- Beldiman, C. (2007): *Industria materiilor dure animale în preistoria României. Resurse naturale, comunități umane și tehnologie din paleoliticul superior până în neoliticul timpuriu*. Studii de Preistorie – Supplementum 2, București.
- Bem, C. (2015): *Sistemul de fortificare al stațiunii eneolitice de la Pianul de Jos (Alba, România). Între simbolism și rațiuni defensive*, MNIR, Monografii X, București, Editura Cetatea de Scaun.
- Bințișan, A., Gligor, M. (2016): „Pottery kiln: a technological approach to Early Eneolithic black-topped production in Transylvania”. *Studia Antiqua et Archaeologica*, XXII (1), 5-18.
- Buko, A. (2008): „Ceramology: what is it and why?”. *Archaeologia Polona* 46, 15-27.
- Carver, M. (2009): *Archaeological Investigation*, London, Routledge Publishing.
- Dimitrijević, V., Tripković, B. (2006): „Spondylus and Glycymeris bracelets : trade reflections at Neolithic Vinča-Belo Brdo”. *Documenta Praehistorica*, XXXIII, 237-252.
- Gates, C., Pierre, St., Walker, R. B. (Eds.) (2007): *Bones as Tools: Current Methods and Interpretations in Worked Bone Studies*, BAR (IS), 1622, Oxford.
- Harry, K. G. (2010): „Understanding Ceramic Manufacturing Technology: The Role of Experimental Archaeology”. In J.R. Ferguson (Ed.), *Designing Experimental Research in Archaeology. Examining Technology Through Production and Use*, Colorado.
- Hester, T. R., Shafer, H. J., Feder, K. L. (2009): *Field methods in archaeology*, Walnut Creek, Left Coast Press.
- Hofmann, D., Smyth, J. (Eds.): *Tracking the Neolithic House in Europe. Sedentism, Architecture and Practice*, New York, Springer.
- Jovanović, B. (Ed.) (1995): *Ancient Mining and Metallurgy in Southeast Europe*, Bor-Belgrade.
- Kadar, M. (2011): *Începuturile și dezvoltarea metalurgiei bronzului în Transilvania*, Alba Iulia, Editura Aeternitas.
- Makkay, J. (2001): *Textile impressions and related finds of the Early Neolithic Körös culture in Hungary*, Budapest.
- Mazăre, P. (2010): „Metodologia de investigare a textilelor arheologice preistorice”. *Terra Sebus*, 2, 9-45.
- Mărgărit, M., Le Dosseur, G., Averbouh, A. (Eds. (2014): *An overview of the exploitation of hard animal materials during the Neolithic and Chalcolithic*, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun.
- Miller, H. M.-L. (2007): *Archaeological Approaches to Technology*, Elsevier, Academic Press.
- Parkinson, W. A., Duffy P. R. (2007): „Fortifications and Enclosures in European Prehistory: A Cross-Cultural Perspective”. *Journal of Archaeological Research*, 15, 97–141.
- Roberts, B. W., Thornton, Ch. P., Pigott, V. C. (2009): „Development of metallurgy in Eurasia”. *Antiquity*, 83, 1012-1022.
- Séfériadès, M. (2010): „Spondylus and Long-Distance Trade in Prehistoric Europe”, în D. W. Anthony, J. Chi (Eds.), *The Lost World of Old Europe. The Danube Valley, 5000-3500 BC*, New York, Princeton University Press, 179-189.
- Varvara, S., Fabbri, B., Gualtieri, S., Ricciardi, P., Gligor, M. (2008): „Archaeometric characterisation of the neolithic pottery

discovered at Alba Iulia-Lumea Noua archaeological site (Romania)". *Studia Universitatis Babeş-Bolyai, Series Chemia*, LIII(1), 5-13.
Tsuneki, A. (1989): „The Manufacture of Spondylus Shell Objects at Neolithic Dimini, Greece". *Orient*, 25, 1-21.

8.2 Seminar		
S1. Seminar introductiv 1.1. Oportunitatea dezbaterilor asupra temei meșteșugurilor preistorice 1.2. Discutarea temelor 1.3. Sugestii bibliografice	Problematizare și dezbateri.	2
S2. Seminar practic 14.1. Expozițiile arheologice ale Universității. Patrimoniul muzeal 14.2. Depozitul arheologic. Prelucrarea primară a materialelor arheologice 14.3. Artefactele arheologice preistorice. Analiză tipologico-stilistică	Problematizare și dezbateri.	2
S3. Olăritul preistoric	Problematizare și dezbateri. Prezentare de referate	2
S4. Utilajul litic. IMDA	Problematizare și dezbateri. Prezentare de referate	2
S5. Metalurgia cuprului, bronzului, fierului	Problematizare și dezbateri. Prezentare de referate	2
S6. Textilele în preistorie	Problematizare și dezbateri. Prezentare de referate	2
S7. Arhitectura în preistorie	Problematizare și dezbateri. Prezentare de referate	2

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Competențele profesionale și transversale, ariile de conținut și creditele alocate sunt în concordanță cu obiectivele programului de studii.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Calitatea cunoștințelor acumulate, însușirea noțiunilor specifice disciplinei, coerența logică în expunerii	Examen oral	60%
10.5 Seminar/laborator		Referat	40%
10.6 Standard minim de performanță: însușirea cunoștințelor de bază dobândite la curs; capacitatea de a opera cu noțiunile specifice disciplinei			
Demonstrarea competențelor în:			

Data completării
25.09.2016

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament
27.09.2016

Semnătura directorului de departament